

NARODNI LIST

Izdaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so pošiljati prosto. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah snaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Shod v Ormožu se vrši v nedeljo, 10. jan. ob 3. uri pop. v gostilni gospe Kalchbrenner.
Na dnevnem redu je: 1. Pregled najvažnejših političnih dogodkov v minulem letu z ozirom na naše kmetijstvo. — 2. Predavanje o vinski trgovini in snujoci se vinarški zadrugi v Mariboru. Kmetje, pridite mnogoštevilno na shod!

Da se nam delo olajša, prosimo povorno cenj. naročnike, naj pri vsaki denarni pošiljavi zaznamujejo, kam se naj vključi; posebej pa še prosimo, naj vsakrati zaznamujejo bodisi na položnici ali nakaznici dotično številko, ki jo ima na pasu lista.

Uprav. Nar. lista.

Štajerski dež. odbor in mesto distrikt. zdravnika v Vojniku.

(iz govora dež. poslanca dr. Hrašovca pri proračunski razpravi za leto 1909.)

Meseca kimovca 1906. je odstopil prejšnji distriktni in hiralnični zdravnik dr. Žizek starejši v pokoj in je deželni odbor brez vsakega razpisa imenoval dra. Höhn-a, in ker ta ni hotel mesta prevzeti, dra. Breschnik-a. Vojniški trg je sklenil meseca oktobra 1906. takoj po odstopu dra. Žizeka, da izstopi iz sanitetnega distrikta, in je v svoji odborovi seji imenoval kot občinskega zdravnika dra. Höhn-a. Obenem je prosil deželni odbor, da ta podeli temu zdravniku letno podporo. Že 7 dni

pozneje je bila prošnja uslišana in zahtevana podpora podeljena.

Do tedaj je pripadalo k distriktu razun trške občine še 7 drugih občin. Prejšnji hiralnični in distriktni zdravnik dr. Žizek star. je imel od dežele letne podpore 400 K. Dne 23. okt. 1906 tedaj se je dovolila brez daljnjih poizvedeb letna podpora v znesku 200 K od trške občine imenovanemu občinskemu zdravniku.

Ko dr. Höhn, kakor rečeno, ni hotel mesta hiralničnega zdravnika sprejeti in je bil takoj za njim imenovan dr. Breschnik, je trška občina takoj zopet imenovala tega za svojega občinskega zdravnika in je prosila deželni odbor, naj se pusti že obljubljena podpora tudi temu-le.

Druge občine so razpisale mesto distriktnega zdravnika ter so že dne 9. novembra 1907 prvokrat imenovala kot novega distriktnega zdravnika dr. Žizeka mlajšega, ki so ga poznale od mladosti in v katerega so imele popolno zaupanje. Deželni odbor je ta sklep takoj ustavil.

Dr. Žizek mlajši je sicer opravljal vse posle distriktnega zdravnika v ostalih občinah razun trške občine, ni pa dobil niti vinarja podpore. Še le po 9 mesecih se je distriktu naznanilo, da je namestništvo sporazumno z deželnim odborom dovolilo novi distrikt z imenom Okolica Vojnik. Dne 15. grudnia 1907 je bilo, ker je deželni odbor tako zahteval, novo imenovanje in je bil tudi takrat imenovan dr. Žizek mlajši. Deželni odbor tega imenovanja spet ni potrdil, in sicer radi tega ne, ker v razpisu niso bili imenovani dohodki novega distriktnega zdravnika in ni bilo izrečeno, kje naj ima zdravnik svoj sedež.

Seveda so vse občine prav dobro vedele, da ima dr. Žizek mlajši svoj sedež v Vojniku in da se tudi dohodki zmanjšajo za oni znesek, ki ga je dajal do tedaj vojniški trg in ono podporo, ki jo je deželni odbor novemu občinskemu zdravniku v Vojniku že bil podelil.

Raditega se je moralo mesto že v tretjič razpisati. Dne 15. maja 1908 je bil zopet dr. Žizek mlajši imenovan. Sedaj je deželni odbor naročil distriktu, da se mora še sklep, da sme novi distriktni zdravnik imeti svoj sedež v trgu, pri vseh občinah nabiti, ker bode še le takrat postal pravnomočen, ako se nikdo ne pritoži. — Tudi to se je zgodilo.

Ker je distrikt potem dne 2. junija 1908 deželnemu odboru naznanil, da je tudi to v redu, je deželni odbor konečno vse to naznanje vzel, a s pristavkom, da distriktni zdravnik za okoliški distrikt še ostale deželne podpore 200 K ne dobi, ker stannje v trgu.

Iz vsega tega se vsakdo lahko prepriča, kako je deželni odbor postopal proti trgu in kako proti drugim občinam. Druge, to so kmečke občine, so morale prehoditi prav križev pot, predno so prišle do svojega cilja.

Vojniški trški odbor je storil svoj sklep, da nastavi posebnega občinskega zdravnika: deželni odbor ga ni vprašal, ali se je ta sklep razglasil, nabil, ali je postal pravnomočen, deželni odbor niti ni vprašal, ali je bilo to mesto razpisano, ali so bili v razpisu imenovani dohodki, sedež itd. Tam je šlo vse hitro in gladko.

Po veljavnem zakonu o distriktnih zdravnikih določuje distrikt sam, kje naj ima zdravnik svoj sedež. Distrikt je sklenil, da mora imeti zdravnik

svoj sedež v trgu, ker je to najpripravejši kraj za vse prizadete občine.

Deželnemu odboru pa te ni bilo prav in ker že ni mogel zabraniti, da bi smel distriktni zdravnik za novi distrikt biti v trgu, mu ni hotel priznati podpore.

To je gotovo bilo krivično, nepostavno in pristransko.

Slovenske občine, njih jezikovne pravice in štaj. dež. odbor.

(iz govora dež. posl. dr. Hrašovca pri proračunski razpravi za leto 1909.)

Z razsodbo od 3. julija 1906 je državno sodišče na Dunaju vsled pritožbe neke slovenske občine razsodilo, da je deželni odbor kršil občini pristojajočo pravico jezikovne ravnopravnosti. Dotična občina je bila poslala slovensko vlogo na deželni odbor in je zahtevala slovensko rešitev, ki se je odklonila. Sodišče je v svojih razlogih izreklo, da je slovenščina na Spodnjem Štajerskem gotovo v deželi navadni jezik, dalje da se razteza delovanje štajerskega deželnega odbora po celi štajerski deželi in da obsega nemške in slovenske občine, ter se je sklicevalo na temeljni državni zakon, vsled katerega so vsi v deželi navadni jeziki v šoli in v javnem življenju od države priznani.

Raditega bi bil tudi moral deželni odbor slovensko vlogo v slovenskem jeziku rešiti.

Pri dotični obravnavi pred državnim sodiščem je deželni odbornik, ki je zastopal štajerski deželni odbor, navedel:

LISTEK.

Nos.

Spisal N. V. Gogolj. Prevedel Gregorij C.

Hitel je tja in se preril skozi vrsto starih beračic z obvezanimi obrazi in z votlinami namesto oči, katerim se je prej tako smejal. V prodajalni ni bilo mnogo ljudi. Kovaljev je bil tako raztresen in razburjen, da ni vedel, kaj naj počne; onega gospoda je iskal z očmi po vseh kotih. Naposled ga je zagledal pred mizo, na kateri je bilo nekaj blaga. Nos je skoraj popolnoma skril svoj obraz v visokem ovratniku in pregledoval tisto blago.

„Kako naj se mu približam?“ si je mislil Kovaljev. „Kakor spoznam iz uniforme, mora biti državni svetnik. Vrag vedi, kaj pomeni vse to!“

Nato je začel tam okoli nosa pokajšlevati, toda nos se ni zanj prav nič brigal.

„Milostljivi gospod“, je rekel Kovaljev in se skušal ohrabriti, „milostljivi gospod!“

„Kaj bi radi?“ je vprašal nos in se obrnil. „Čudno se mi zdi, milostljivi

gospod... Zdi se mi, da bi morali vi pač vedeti, kje je vaše mesto. A naenkrat vas najdem in še kje?... Le premislite, milostljivi gospod!“

„Oprostite, jaz vas ne razumem... Povejte, prošim, jasneje!“

„Kako naj mu povem jasneje?“ si je mislil Kovaljev in zbral svojega duha. „Seveda, jaz... no sicer sem major. Da bi hodil brez nosa, je vendar neprilичno, to sami veste. Kaka kramarica, ki prodaja na Vnebohodni cesti pomaranče, bi mogoče lahko pogrešala nos; toda jaz nameravam dobiti... vrhu tega sem zna v mnogih hišah z damami, na primer s Čehtarevo, soprogo državnega svetnika, in z drugimi... Saj sami razumete... Ne vem, milostljivi gospod (pri tem je major Kovaljev skomignil z rameni) oprostite... saj vidite...“

„Ampak, gospod, jaz vas ne razumem“, je odgovoril nos. „Povejte malo razločneje!“

„Milostljivi gospod“, je dejal Kovaljev, „ne vem, kako naj razumem vaše besede... Zdi se mi, da je vsa stvar popolnoma jasna... ali hočete... Vi ste vendar — moj nos!“

Nos je pogledal majorja v obraz in obrvi so se mu malo naježile.

„Motite se, milostljivi gospod; jaz sem sam svoj. Poleg tega nimava midva prav nič skupnega. Vaši gumbi na uniformi mi kažejo, da ste vi v drugačni službi.“ Ko je nos to odgovoril, je pokazal majorju hrbet.

Kovaljev je bil ves iz uma in ni vedel, kaj naj počne in celo, kaj naj misli. V tem hipu se je zaslišal prijeten šum ženskega krila; prišla je priletna dama, vsa v čipkah, in z njo je bila hčerka v beli obleki, ki je kaj lepo pristojala njenemu vitkemu životu; na glavi je imela rumen klobuček, lahak kakor cvrtje... Za njima pa je stopal visok hajduk z dolgo brado in z ducom ovratnikov ter odpiral svojo tobačnico.

Kovaljev je stopil malo bliže, si popravil ovratnik in manšete ter zlato verižico. Smehljaje je opazoval prelepo deklico, ki se je kakor pomladanski cvet lahko klanjala in položila na čelo belo ročico s skoro prozornimi prsti. In smehljaj se mu je še povečal, ko je zagledal pod klobučkom okroglo belo bradico in jasno ličce, ki je žarelo ka-

kor cvet pomladanske cvetke; toda naenkrat je odskočil, kakor da se je opekel. Spomnil se je, da nima nosu in od britkosti so mu solze zalile oči. Obrnil se je, da bi povedal gospodu v uniformi v brk, da ni nikak državni svetnik, da je slepar in podlež in da ni nič drugega kakor njegov lastni nos... Toda nosu ni bilo več; medtem je že odšel, skoro gotovo h komu v posete.

To je spravilo Kovaljeva skoro v obup. Šel je zopet nazaj in skrbno gledal na vse strani, da bi zapazil kje nos. Dobro se je spominjal, da je imel klobuk s perjanico in da je bila njegova uniforma obšita z zlatom; toda pozabil je, kakšen je bil njegov plašč, kakšne barve je bila njegova kočija, kakšni so bili konji, tudi ni vedel, ali je imel s seboj služabnika in v kakni obleki je bil ta. Poleg tega je bilo na vseh straneh, zadaj in spredaj, toliko drugih kočij, ki so tako hitro vozile, da se ni dalo prave opaziti; pa tudi če bi med njimi pravo opazil, ni ime nobenega sredstva, da bi jo ustavil. Dan je bil solnčen in prekrasen. Na Njevskem se je kar trlo ljudi; pestra vrsta

1. da je občina podrejena deželnemu odboru in da se tedaj sploh ne sme pritoževati

2. da je opravični jezik štajerskega deželnega odbora nemščina.

Nato je državno sodišče odgovorilo, da ima res deželni odbor občine nadzorovati, da pa imajo tudi občine svoje pravice in da se smejo pritožiti, če se jim kršijo njihove politične pravice. Kar se tiče drugega ugovora, je brez pomena, kakšen jezik da je štajerski deželni odbor določil za svoj poslovni jezik. Ta določba nikakor ne more spremeniti v državnem temeljnem zakonu vsakemu državljanu, tedaj tudi vsaki občini pristojne jezikovne pravice.

Vkljub tej ralsodbi državnega sodišča je vse ostalo pri starem.

Mi slovenski deželni poslanci smo v prejšnjem zasedanju radi tega interperirali deželni odbor. A tudi to ni pomagalo.

Občine, ki so se obrnile na deželni odbor s prošnjo, da se jim slovenske prošnje v slovenskem jeziku rešujejo ali da se jim vsaj doda slovenska preštava, so bile precej surovo zavržene, češ da si naj same prestave preskrbe, kjer hočejo.

Županom se je pod kaznijo naročilo, da morajo dotične dopise v treh dneh rešiti. Tako se je zgodilo občinam Solčava v moziškem, Šmarje v celjskem in Brestovec v ptujskem političnem okraju.

Visoki deželni zbor!

Mi slovenski deželni poslanci kratko in odločno tukaj izjavimo, da v naprej ne bomo več trpeli takega preziranja. Mi zahtevamo našo pravico in jaz sem prepričan, da bodo naši nasledniki na teh sedežih v prihodnjici izvajali vse posledice, ako bode deželni odbor tudi za naprej to našo zahtevo odklanjal. To smo dolžni sebi, našim volilcem in naši narodnosti.

Vzroki potresa.

Ob priliki groznih elementarnih nesreč v južni Italiji razmotrivajo učenjaki zopet intenzivno vprašanje, kako nastane potres. V poštev prideta dve teoriji. Po mnenju nekaterih se udirajo notranje zemeljske plasti, vsled česar pride momentano naša zemlja iz ravnotežja. Drugi, in to pretežna večina, smatrajo kot vzrok potresa vulkanizem. Pod našimi tlemi tli huda vročina, ki ima svoj vzrok v raznih kemičnih procesih. Francoski učenjak

Flammarion imenuje povzročitelja te toplote radij. V notranjosti naše zemlje pa se nahajajo ogromne kotline. Po razpoklinah je pricurljala voda ali s površja zemlje ali iz morja. Vsled hude vročine je izhlapela voda tako, da so kotline napolnjene z vodno paro, ki tišči s silnim pritiskom ob stene kotlin. Te kotline so torej slične parnim kotlom. Ako kotel ni povsod dobro zvarjen, ne more vzdržati pritiska vodne pare in posledica je, da parna moč razžene kotel. Jednako je tudi pri podzemeljskih kotlinah. Slabejše stene razpočijo zaradi silnega pritiska, vodna para eksplodira in pogubonosne učinke te eksplozije občutila je v zadnjih dneh južna Italija. Kritična mesta, kjer se nahajajo slabe stene kotlin, so tam, kjer sega gorovje tik do morja kakor n. pr. v Siciliji, Kalabriji, Sev. Ameriki itd. V tistih kotlinah pa, ki so porovih spojene s površjem naše zemlje, se ne more razviti vodna para do kritičnega pritiska. Med te naravne rove prištevamo pred vsem še bljuvajoče vulkane. Dejstvo, da sta oba vulkana na Siciliji, Etna in Stromboli, že dalj časa mrtva in ne odvajata več strašne sile vodne pare, potrjuje našo teorijo o potresu. Že omenjeni učenjak Flammarion meni, da bi se prišlo vednim potresom v južni Italiji v okoliš na ta način, da bi se skopal v globino več kilometrov dolg rov, ki bi dajal duška podzemeljskim silam, ohenem pa bi lahko učenjaki na tem rovu natančno premostrili notranjost naše zemlje. To podjetje bi se dalo edino izvršiti, ako bi se uedinile vse evropske države in dale na razpolago svoje vojaštvo. To bi bil najnovejši napredek našega stoletja na znanstvenem in socijalnem polju.

Iz političnega sveta.

Češki deželni zbor in Nemci. 4. t. m. so imeli nemški poslanci iz Češke shod, na katerem so govorili dr. Eppinger, dr. Pergelt, dr. Pacher in drugi. Vseh govori so bili skrajno bojeviti in dasi se glede češkega deželnega zbora ni storil noben formalni sklep, je vendar iz razpoloženja na shodu razvidno, da Nemci nočejo sklicanja deželnega zbora in da bodo v slučaju sklicanja obstrukcijo nadaljevali. — S tem je tudi rešitev kabinetnega vprašanja zavlečena na nedoločen čas, ker, kakor rečeno: brez sporazumljenja med Čehi in Nemci, z drugimi besedami:

brez češkega deželnega zbora ni rešitve ministerske krize.

Resne komplikacije med Avstrijo in Srbijo? Govor ministra Milovanovića v srbski skupščini je vladne kroge na Dunaju silno razburil. Nemudoma se je naročilo avstrijskemu poslaniku v Belgradu grofu Forgachu, naj zahteva od Milovanovića pojasnil in zadoščenja. Če bi Milovanović odrekel, bi se izvajale resne diplomatske konsekvence.

Tudi na Ruskem je politične kroge Milovanovićev govor jako ozlovoljil.

Srbsko ministerstvo je včeraj demisioniralo. Sluti se, da novi kabinet sestavi Pašić.

V dunajskih političnih krogih se čuje, da zapusti avstroogrski poslanik Forgach nemudoma Belgrad, če Milovanović ne da zadoščenja.

Vojna v Srednji Ameriki. Iz New Yorka se poroča, da so države Honduras, Gnatemala in San Salvador v Srednji Ameriki komandirale svoje armade, da napadejo Nicaragno in strmoglavijo njenega predsednika.

Sklicani deželni zbori. S cesarskim patentom, ki se danes razglasi, se sklicujejo na 8. t. m. deželni zbori kranjski, goriški, tirolski in nižjeavstrijski. Zasedanja bodo trajala najbrže samo 8 dni.

Češke nevarnosti se silno boje na nižjem Avstrijskem. Na Dunaju so sklenili zahtevati od deželnega zbora, naj določi nemščino kot izključni učni jezik na vseh ljudskih in meščanskih šolah na Nižjem Avstrijskem.

V Dalmaciji se od Novega leta sem rabijo pri vseh uradih samo hrvaške tiskovine in so vse dvojezične iz prometa. — Nemški šovinisti. Župan v Hebu na Češkem je pozval vse hišne posestnike, naj odpovedo stanovanja češkim najemnikom. — Ruska duma je bila dne 2. t. m. do 3. februarja odgodena. — Bojkot avstrijskega blaga na Turškem vzbuja v političnih krogih v Nemčiji veliko nevoljo, ker čutijo, da bo jako prizadeta tudi nemška industrija.

Italijanska vlada namerava predložiti poslanski zbornici v prihodnjem zasedanju zakonski načrt za zvišanje davkov; to zvišanje naj bi služilo deloma v preskrbo nesrečnih preostalih v južni Italiji. Zvišati se nameravajo direktni davki za eno petino.

Saborske volitve na Hrvatskem se vrše, kakor согласно

sporočajo hrvatski listi, najbrže že v kratkem. Ogrska vlada namreč z največjo hitrico pripravlja tla z nastavljanjem takih uradnikov in uslužbenecov na železnicah, ki ne bodo glasovali za koalicijske kandidate.

Deželni predsednik Schwarz — pojde.

Dunaj, 5. jan. Iz najzanesljivejšega vira je izvedel vaš poročevalec, da je ministerski predsednik baron Bienert doposlal kranjskemu deželnemu predsedniku Božidarju Schwarzu pismo, v katerem ga pozivlja, naj vloži prošnjo za upokožitev še ta mesec.

Stajerske novice.

Deželnozbornske volitve na Stajerskem se bodo vršile začetkom meseca aprila. „Sl. G.“ pripomnja k temu: „Denimo, da tudi z enim nasprotnikom sklene km. zv. premirje (!), vendar še bo treba boja proti trem sovražnim vrstam. V volilnih bojih je najboljšje in najostrejše orožje zelo razširjen list...“ Posebno ta zadnji opomin naj leži našim narodnjakom pri srcu: širite naš „Nar. Dnevnik“ in „Narodni list“, edina radikalno-narodna in neodvisna lista na Spodnjem Štajerju.

Zaplenjeno!

Odlikovanje. G. Fr. Brišnik, doma v Št. Jurju ob Tab., sedaj okr. šolski nadzornik v Brucku ob Muri, je dobil naslov šolsk. ravnatelja.

dam se je vila od Policijskega pa prav do Aničkinovega mostu. Evo, tam gre tudi njegov znanec, dvorni svetnik, kateremu je navadno rekel podpolkovnik, posebno, če so bili poleg tuji ljudje. Tam je tudi Jarižkim, predsednik senata in njegov velik prijatelj, ki je vedno izgubil, kadar so igrali boston. A tam ga vabi njegov tovariš, major, ki je dosegel na Kavkazu naslov pristava, ga kliče, naj gre k njemu...

„A vrag te vzemi!“ je zagodrnjal Kovaljev. „Hej izvošček, zapelji me na policijo!“

Kovaljev je sedel v kočijo in zakričal izvoščku: „Požuri se, v dir!“

„Je doma policijski načelnik?“ je vskliknil, ko je stopil v vežo.

„Ne“, je odgovoril vratar, „pravkar se je odpeljal.“

„Na, sedaj pa imaš!“

„Da“, je dostavil vratar, „še ni dolgo kar je odšel. En hipec prej bi prišli, pa bi ga dobili še tukaj.“

Kovaljev je skočil v kočijo, ne da bi vzel od obraza robec in zakričal z obupnim glasom:

„Napreji!“

„Kam?“ je vprašal izvošček.

„Kar naravnost!“

„Kam naravnost? Tukaj je razpotje: na desno ali na levo?“

To vprašanje je Kovaljeva nekoliko pomirilo in ga prisililo k novim mislim. Kam naj se obrne? Na župnijski urad? Iskati zadoščenja pri ravnateljstvu tistega oddelka, kamor je stopil nos v službo, bi bilo nesmiselno, ker je lahko iz lastnih nosovih odgovorov spoznal, da ni temu človeku nič sveto in on bi se mogel tudi v tem slučaju prav tako lagati, kakor se je lagal prej, ko je trdil, da se nista še nikoli videla. In že je hotel Kovaljev veleti kočijažu, naj ga potegne v župnijski urad, kar mu šine v glavo misel, da utegne ta slepar in prekanjenec, ki se je že pri prvem srečanju tako brezvestno obnašal, porabiti prilike in jo popihati iz mesta, — in potem bi bilo vse iskanje zaman, ali pa bi se vleklo — kar Bog obvari — celi mesec. Naposled pa ga je menda samo nebo razsvetlilo. Sklenil je isti na uredništvo nekega časopisa in dati natisniti „Poslano“, v katerem hoče natanko popisati vse lastnosti nosa, tako da bi ga vsak, ki bi se z njim srečal, takoj lahko

prijel ali mu pa vsaj naznanil, kje da stanuje. Zato je prav odločno ukazal izvoščku, naj ga pelje v uredništvo in vso pot ga ni nehal drezati s pestjo v hrbet, govoreč mu: „Hitreje, podleži! Hitreje, ti nemarneži!“ — „Ah gospod!“ je odgovarjal izvošček, majal z glavo in tolkel z vajeti svojega konja, ki je imel kakor psi kodro dolgo dlako. Voz se je naposled ustavil in Kovaljev je zbežal, loveč sapo, v neveliko sprejemno sobo, kjer je sedel za mizo siv službenec v starem fraku i z očali in štel prejeti denar, imajoč med ustnami pero.

„Kdo sprejema tukaj novice?“ je zakričal Kovaljev. „Dober dan!“

„Klanjam se!“ je rekel stari uslužbenec in povzdignil za trenutek oči, pa skoro se je zopet zagledal v množino razpoloženega denarja.

„Prosim, da sprejmete v svoj list dopis...“

„Izvolite nekoliko počakati!“ je rekel uslužbenec in zapisal na papir neko število! potem je z levo roko odložil očala na račun. Nek lakaj, čegar dovolj lepa oprava je pričala, da služi v aristokratski hiši, je stal poleg mize z listom v roki in menil, da je

potrebno, da pokaže, kako družaben človek da je. „Verjamete, gospod, da ni psiček vreden niti počenega groša, to se pravi, jaz bi ne dal zanj niti počenega groša, a grofinja ga ljubi, moj Bog, tako ljubi in glejte, zato da sistem, ki ga najde, sto rubljev. Kaj čemo, okusi ljudi so različni. Taki-le, ki tako ljubijo pse, dajo za prepeličarja ali kodra ali za kako drugo ščene petsto, tudi tisoč rubljev, če je pes le količjak dober.“

Častitljivi uslužbenec je poslušal z resnim obrazom in štel črke na prirešenem listu. Za tem lakajem je stala še cela vrsta žensk, trgovskih poslov in druge služinčadi in vsi so drčali v rokah papirje. Eden je iskal treznega in pridnega kočijaža, drugi je prodajal dobro ohranjen koleselj, ki je bil narejen leta 1814. v Parizu; ta je iskal devetnajstletno dekle, ki bi bila izurjena perica, a bi se poleg tega razumela tudi na druga opravila, oni je ponujal še močno kočijo in mladega iskrega konja, sedemnajst let starega. Eden je prodajal sveže seme repe in rediča, ki ga je dobil iz Londona, drugi zopet graščino z vsemi ugodnostmi: s

Nemški okrajni šolski nadzornik za nemške šole na Spod. Štajerskem vznemirja zopet vzburjenost. Kakor se sedaj čuje, je bivši naučni minister Marchet to mesto že pred svojim odstopom ustanovil; storil je to na ljubo Nemcem in nemškutarjem, ki bi s tem dobili po vseh okr. šolskih svetih po en glas. Da kaj takega ne bomo mirno trpeli, temveč po poslancih storili potrebne korake, je samo ob sebi razumljivo.

Neverjetno! G. nadučitelj na C. M. šoli na Muti je bil kaznovan od okr. glavarstva na 20 kron, ker je razobesil dne 2. decembra, torej na cesarjev jubilej, slovensko zastavo! Vemo, da bi se nas takoj zaplenilo, ako bi zapisali v pričo take neverjetne nesramnosti nekaj ostrih besed; pa ni še vseh dni konec!

„Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju“. Načelstvo te važne zadruge je imelo v pretečenem tednu sejo, v katerem so se določile vse podrobnosti glede podjetja: kletarski prostori in oprava, osobje, kapital, poslovni red. Kakor hitro bo zadruga vpisana, začne takoj poslovati. Med tem časom pa naj vsi, ki se zanimajo za to podjetje, pridobivajo članov. Deleži so po 10 K, vstopnina 2 K. Vsakdo lahko vplača do 100 deležev. Denar se pošilja na naslov zadruge v Celje. Naj bodo vsem v vzgled vrli Bizeljani, ki so samo iz Bizeljskega vposlali že krog 120 deležev in kakor čujemo, nabrali že zopet prav lepo število članov. Torej vsi na krov!

— Celjski Nemci izživajo slovensko okolico s tem, da prirejajo sedaj na sankah izlete v okolico in povsod skozi slovenske vasi tulijo „heil“, „nieder mit den Windischen“ (doli s Slovenci), „aufbiks slovenske svinje“ itd. Ne bodemo tega dalje mirno trpeli in bodemo to celjsko nemško svojat, četudi so med njo celo „fine“ ženske in razni uradniki, kaznovali kakor se kaznuje malopridne paglavce!

Nemški polit. uradniki na Sp. Štajerskem. Dobili smo zopet kar tri nadepolne nemške politične uradnike iz Gradca na Sp. Štajersko: konceptni praktikant dr. A. pl. Zanter-Polczynski pride v Maribor, Jos. Philipp v Maribor in W. Burghanser v Slovenjgradec. Ker ne ve ne jeden ne drugi slovenski in ne pozna naših ljudi, bodo nedvomno z velikim uspehom „delovali“ vsak pri svojem uradu.

Boj za slovensko šolo v Studencih. V slovenskih razredih se bo po-

učevala seveda tudi nemščina po veljavnih zakonih kot učni predmet na podlagi materinskega slovenskega jezika. Stariši so lahko prepričani, da bodo znali njihovi otroci po dovršeni slovenski ljudski šoli popolnoma oba jezika (slovenski in nemški) v pisavi in govoru, sedaj pa ni v nemški šoli skoro nikakih uspehov. Radvanje, Razvanje, Pekre in Studenci nam lahko pričajo, da čisto nemška ljudska šola ni nič vredna za slovenskega otroka. Slovenski se v taki šoli ne sliši nikdar, nemščina pa se vbija deci v glavo na surov način, da se nam smilijo otroci. Če vprašate kedaj odkritosrčnega nemškega učitelja, kaj si misli o teh šolah, bo vam povedal, da je nečloveški phati nežnega slovenskega otročiča v nemško šolo. Taki stariši nimajo nobenega srca ali pa so zapeljani. Počakajmo, naj se otrok razvije, potem pa bo se naučil tudi drugega jezika igraje.

Slovenski otročič spada v slovensko šolo.

V farni cerkvi v Laškem trgu je na novega leta dan nekdo vlomil v cerkveni nabiralnik. K sreči ni našel več kakor 11 vinarjev, ker je bil na starega leta dan nabiralnik izprazen. Tatu zasledujejo.

Povišanje v šolski službi. Gosp. Blaž Matek, profesor na mariborski gimnaziji, je pomaknjen v VII. plač. razred.

Savinska posojilnica v Žalcu je izvolila v svoji odborovi seji z dne 21. decembra 1908. mesto odstopivšega člana načelstva g. Vincenc Vabiča, trgovca v Žalcu, za novega odbornika g. dr. Mih. Bergmana, zdravnika v Žalcu.

Za „narodni sklad“ je nabral z blokom vrli naš somišljenik gosp. Juro Naglav v Trbovljah K 20. — Prisrčna hvala! Somišljeniki, posnemajte ga!

Samomor v Št. Petru v Sav. dol. Na starega leta dan so našli hlapca Jož. Kača v podstrešju obešenega. Jože Kač je rojen l. 1892. v Lopati (celjski okraj).

Iz finančne službe. Višji finančni svetnik g. Gustav Tauscher v Mariboru je imenovan za fin. ravnatelja.

Umrli je dne 2. januarja t. l. v Šoštanju tamošnji mesar in posestnik F. Breznik (Bresnig) v 34. letu svoje starosti. Rajnik je bil hud nemškutar.

Volkovi na Prekmurskem. Dne 25. m. m. so videli prekmurski kmetje blizu Belotince tri volčje zveri. Naslednji dan je priredil grof Bathyany

lov, in posrečilo se je lovцем ustreliti enega volka, dočim sta jo dva popihala v šume in se skrila nimrodom. Ako zamrzne Mura, kar je pri sedanjem mrazu kmalu mogoče se lahko prikladijo volkovi še na Štajersko.

Najstarejša žena v Gornjem gradu je umrla v torek 29. decembra. G. Frančiška Krajnc je dosegla lepo starost 92 let in je bila mati spoštovane Krajncve rodbine.

Drobne novice. Dne 28. dec. je umrl v Šmarju pri Jelšah bivši gostilničar in mesar Karol Jagodič ml. — V Mariboru je umrl 26. dec. frančiškan Nazarij Schönwetter.

Surovost. Neki vojak četovodja, je zaklal te dni v gostilni v Loki na Drav. polju posestnika in gostilničarja Franca Kaca iz Loke.

Slovenska občina Pernice padla. Nedavno so bile v Pernicah občinske volitve. Kakor se čuje, je izvoljen za župana neki Kristefel po dom. Črnoglen, ki je strasten nemškutar. V občini Pernice prebivajo skoro sami Slovenci, in do sedaj je vedno županoval Slovenec. Zato je tembolj obžalovati, da je prešla v nemčurske roke posebno ker je na skrajni jezikovni meji. V zadnjem času se je pisalo, da hočejo tudi ondotno šolo ponemčiti. Če bode novoizvoljeni župan potrjen, je temveč nevarnost za šolo. Nam se dozdeva, katera oseba je vsemu temu največ kriva. Ko bomo imeli gotovost, izpregovorimo odločno besedo tudi o tej osebi. Igrati dvoživko je morda dobro in koristno, a nikakor ne častno.

Ponesrečil se je v nedeljo 27. dec. vrl narodni posestnik Peter Tertinek pri Sv. Primožu nad Muto. Mož je bil črez dan na lovu ter se je v mraku vračal popolnoma trezen iz gostilne. Na ledeni poti mu je izpodrsnilo in padel je tako nesrečno, da si je zlomil tilnik. Pokojnik je bil šele 52 let star ter zapušča vdovo in sedem večinoma še nedoraslih otrok. Dom bode pogrešal skrbnega gospodarja, Slovenci pa značajnega moža, ki je vedno stal odločno na naši strani.

Pri hrastniškem rudokopu se vrše lumparije, ki glasno kriče po maščevanju. Omenimo za danes le stanovanjske razmere, drugo pa pride kdaj pozneje na vrsto. Mnogo stanovanj je takih, da bi jih človek ne privoščil niti malo boljšemu psu. Poglejmo! Če delavec rudar, oče deseterih in več otrok, zboli, kaj mislite da imajo kaj usmiljenja z njim? Kaj še! Če nisi do tega in tega dne zdrav, potem pa hajdi na cesto, ali pa če hočeš, popelji svojo družino

v lisičji brlog, a Bog ne daj na rudniškem svetu! Ali če umrje rudarju žena, takoj mora vdovec s svojimi otročiči iz stanovanja! Ali ni nikogar, ki bi Leillerja in njegove pomagače naučil kozjih molitvic?

Iz Vranskega. Ker se po nekaterih gostilnah na nesramen način žali slovenske goste z besedami: „windische Hunde“, priporočamo vsem zavednim narodnjakom sledeče gostilne: K. Košenina, T. Šentak, I. König, I. Brinovec.

Iz Pilštanja. Dne 30. grudna 1908. je preminul g. Jožef Čizek, nadučitelj v pok. na Pilštanju po dolgi mučni bolezni ob 1. uri zjutraj 75 let. Bil je kremenit značaj in vrl rodoljub. Blag mu spomin!

Iz Mozirja. G. c. kr. namestnik za Štirske podelil je g. Ant. Goričarju, c. kr. poštarju v Mozirju častno kolajno za 40 letno vestno in zvesto službovanje kot c. kr. poštar v Mozirju.

Nesreča v Gornjem gradu. V nedeljo, dne 27. decembra je padel posestnik g. I. Bezovšek p. dom. Spodnji Bezovšek po stopnicah, ker se mu je izpodrsnilo. Prebil si je glavo tako hudo, da je še isti dan umrl. Pokojnik je bil premožen kmetovalec v najlepši moški dobi. Zapušča ženo in več otrok. Res je, da nesreča nikdar ne praznuje.

Na Ljubnem v Savinski dolini je v soboto 2. januarja predrla pri napajanju zdijana krava 20 letni posestnikovi hčeri Ani Pastoslemšek, p. dom. Plaznik, nos s svojim ostrim rogom. Poslali so po zdravniško pomoč v Mozirje. Revica bo morala v bolnišnico.

V Gornjemgradu je, kakor običajno vsako leto, tudi letos priredila Narodna čitalnica v svoji dvorani „Silvestrov večer“. Uprizorila se je gledališka igra „Kateri bo?“ Nastopili so gospodje dijaki in drugi čitalniški diletantje. Brhka Marinka je dobila svojega ženina. Ker je prav zauber dekle, ni čuda, da so se snubači stopili za njo. Pred igro in po isti je godba na lok svirala več godbenih komadov precizno in z občutkom. Ob polnoči je predsednik čitalnice g. Drukar spregovoril staremu letu v slovo in novemu v pozdrav. Nato se je iz ulice zaslišala požarne breme godba na pihala. Vse je bilo slavnostno in radostno ter si je želelo „Veselo novo leto 1909.“ Plesalke in plesalci so se zasukali v tem ko so se neplesalci v prosti zabavi veselili novega leta.

Predrznost vuzeniških nemškutarjev. V Vuzenici je imela podružnica Ciril-Methodove podružnice v nedeljo, dne 29. decembra svoj občni zbor. Na

dvema hlevoma za konje in s prostorom, ki bi se lahko zasadil z izbornim brezovim ali jelkinim gozdom. Eden je držal v roki poziv na vse, ki bi želeli kupiti stare podplate; oglase naj se med osmo in tretjo uro pri imejitelju podplatov. Soba, kjer so se gnetli ti ljudje, je bila majhna in zrak v njej je bil nenavadno zatohel; toda kolegijskega pristava Kovaljeva ni ta vonj popolnoma nič vznemirjal, ker je tiščal na obrazu žepni robec, a njegov nos je medtem kolovratil bogvedikje.

„Čislani gospod, oprostite... meni se zelo mudi,“ je rekel nazadnje nestrljivo.

„Tako tako!... Dva rublja trideset kopejk... Precej, precej!... Rubelj štirinšestdeset kopejk,“ je govoril sivolasi gospod in metal strankam in slugam razne papirje. „Kaj bi pa radi?“ je vprašal naposled in se obrnil h Kovaljevu.

„Prosim vas...“ je začel Kovaljev, „prigodilo se je sleparstvo, na kakšen način, to mi dosedaj še ni znano. Vas samo prosim, da bi v svojem listu na-

znanili, da dobi tisti, ki mi tega lopova nazaj pripelje, visoko nagrado.“

„Izvolite mi povedati svoje ime!“

Dalje prihodnjie.

Iz preteklosti trga Sv. Jurij ob Juž. žel.

(Zbral in priobčil H. K.) (Ponatis prepovedan.)

Konec.

Krški škof Janez Jakob prodal l. 1612. 18. sept. v Gradcu Podgrad in trg sv. Jurij Felicijanu Wagnu in njegovi ženi Marjeti, ta ju prodal kot vdova 24. aprila 1620 Jurju Albrehtu baronu Dietrichsteinnu, posestniku Blagovne, njegova hči Ana Elizabeta Rindsmann prodal trg in grad 1. junija 1949 Jakobu Gerterju, njegov sin Friderik Sigmund decembra l. 1666. Adamu Seifriedu Ramschisslju, potem je grof Gaisruck njiju posestnik, l. 1717 grof Schrottenbach, l. 1740 prideta trg in grad v last grofa Sigmunda Turna in Valesasine, od ktere ga ju l. 1772 kupi Kaspar pl. Jakomini, od tega pa l. 1784 Janez Gadola skupno z Blagovno, s

katero sta trg in grad bila združena od l. 1754 do 1848, ko je preminilo tlačanstvo.

Pojdimo še nazaj v 17. stoletje. 29. marca 1626 so prosili tržani cesarja Ferdinanda II., naj jim da pravico, da bi smeli pobirati za uporabo trških cest colnino, a niso bili uslišani. Leta 1635 so se vzdignili slovenski kmetje, ker je bil njih položaj tedaj neznosen. Že l. 1515 in 1573 so se spuntali okrog Celja, a od l. 1635 imamo posebno poročilo glede Št. Jurja. Tridesetletna vojska je nakopičila kmetom velikanskih državnih davkov, poleg tega pa so morali še tlako delati nemški gosposki po gradovih, ki je kaj brezsrčno ravnila z njimi. Ni čuda torej, da se je punt hitro razširil in si dal duška v razdjanju gradov, prokletih zavetij njih najhujših sovražnikov. Naskočili so tudi grad Rifnik in ga opletili do dobra tako, da je zapuščina zadnje na Rifniku še stanujoče posestnice Marjete Wagen precej uboga (l. 1653). V Sv. Jurju je hotel župnik Štefan Magerle pomiriti ljudi, vporabljač v ta namen evangelij o davku.

A razjarjeni kmetje so mislili, da se poteguje župnik za grajščake, pričakali so ga pred cerkvijo; mu naložili deblo na rame, katero je moral nesti na bližnji hrib (menda Botričenco), kjer so onemoglega starčeka ubili. To ravnanje je seveda obsodbe vredno, a ljudi z ozirom na tedanji v obče podivjani čas ne smemo obsojati preostro in konečno mora tudi najmočnejša struna počiti, če jo prenategnesh.

Tridesetletna vojska je zavlekla v naše dežele vsakovrstnih ljudi, ki so zavlekli v naše kraje tudi kugo, katera je razsajala pri nas od leta 1628 — 1646; tega leta so ustanovili cerkev sv. Rozalije.

L. 1708. 29. sept. je začel župnik Miha Čandik zidati sedanjo cerkev po mariborskem mojstru Fuksu; zgotovila se je 1721. l. Stari stolp (na mestu sedanjega žagrega) so porušili pozneje in postavili sedanjega od 1760—62, zgornji del pa je mladi stavbeni mojster Makso Stojnsnik na nelep način preuredil l. 1849. L. 1732. 14. maja podari občinski svet šentjurski cerkvi posestvo pod cerkvijo v povečanje po-

to se je vršila veselica. Nahujskani in plačani hlapci ter drugi pretepači so skušali vdreti v veselilni prostor, a so bili postavljeni pod milo nebo in le treznosti udeležnikov se imajo zahvaliti, da jih niso dobili po glavah. — Po noči so tudi neznani nemški fantalini ukradli z Mravljakove hiše dve občinski tabli. Vzglede nemškonacionalnih buršev v Ptuj v vlečejo.

Studenci pri Mariboru. „Kadar bodo imeli Slovenci v Studencih svojo šolo, pošljem tudi jaz svojega otroka v slovenski razred.“ Tako je rekel g. B., pošten in odličen Nemec v Studencih, ud šolskega sveta, češ, naj znajo njegovi otroci nekaj več ko on, ki je prišel iz severa in se ne more razumeti z vsakim človekom. In takih je še več. Imena so na razpolago zaupno. G. župan Schmuckenschlag bode zijal, kako rodi njegova agitacija proti ustanovitvi slovenske šole ravno nasprotno sadove.

Iz Studenc pri Mariboru. To vam je strah po naši vasi. Nikdar mi ni prišlo na misel, da bi zgubili kedaj naši in mariborski Nemci tako svoje glave, kakor so jih sedaj, ko so zavohali, da se oglašajo po naši vasi slovensko delavstvo. In sploh slovenski živelj. Nemci so zagledali strašilo, proti kateremu si ne vedo pomagati. Poklicali so si meščane na pomoč, s katerimi so si sicer iz gospodarskih ozirih precej navskriž, a tudi meščani ne vedo, kako bi se znebili strašila. Župan dr. Schmiderer, učitelj Mayer, „kandidat“ Gassarek, „Südmärka“, „Turnverein“, vse je zbegano. Kje je tisto strašilo?

Delavstvo v Studencih zahteva za svojo deco slovensko ljudsko šolo. S sedanjo šolo smo silno nezadovoljni, ker je vse popolnoma nemško v njej in se ne sme slišati v šoli slovenska beseda. Otrok pa je vsaj polovico naših. Brez vsega hrupa smo nabrali precej podpisov onih starišev, ki zahtevajo za svojo deco slovenski učni jezik v ljudski šoli. To so zvedeli tudi gospodje, ki bi radi zabranili ustanovitev slov. ljudske šole v Studencih. Pa ne bo šlo! To jim lahko povemo, da se je oglasilo že meseca oktobra toliko starišev za slovenski učni jezik, da je bilo zadosti otrok za ustanovitev slovenske šole. Zdaj pa, koncem leta 1908 imamo pripravljenih toliko otrok, da ne bo pomagal Nemcem noben pritisk in nobena agitacija in nobeno zborovanje in nobena resolucija, da bi preprečili ustanovitev slovenske šole. Toliko jim lahko povemo, da bodo bolj mirno in

lahko spali, vse drugo pa bo že prišlo samo ob sebi. Toliko za danes.

Okrajna bolniška blagajna v Ljutomeru je prišla pri volitvah 30. m. m. vsled brezbriznosti mnogih slovenskih volilcev v nemške roke. Nekaj kriyde na tem ima sicer tudi preteklost tega zavoda, a kljub temu moramo odločno obsojati skrajno malomarnost s slovenske strani. Kam plovemo?

Škrlatica razsaja v občini Vel. Pirešica. Šola v Zg. Ponikvi je zaprta.

Šolski nabiralniki so zelo hvaležna in dobra uredba. Ker je za vsakega otroka posebej šparovček predrag, se vzame pri kakem denarnem zavodu domači (lišni) nabiralnik z vlogo K 5.—; potem pa vsi šolski otroci shranjujejo v njem svoje prihranke, g. učitelj ali gospdč. učiteljica vodi pa zapisnika. Ponekod (n. pr. v Vojniku) se stvar izvrstno obnaša. Posnemajte!

Nemška usiljenost. Za novoletno voščilo dobila je neka narodna obitelj v Mozirju od znanega nemškega huj-skača razglednico nemške hiše. Na to je dotični narodnjak kolekoval z narodnim kolekom „20./9. 1908“ in razglednico vrnil. Škoda, da ni na razglednici razvidno, koliko dolga ima ta nemški brlog.

Občinske volitve se bodo vršile na Frankolovem. Jutri se konča reklamacijski rok.

Iz Ivanjkovec. Za tukajšnje podružnico c. kr. kmetijske družbe v Gradcu se je oglasilo zadostno število članov, ter se je cela zadeva odposlala že centralnemu odboru v Gradec. Upamo da bo to novo podružnico skoraj potrdil, da bo lahko pričela z že tako težko pričakovanim delovanjem.

Brzjojavka naučnemu ministrstvu. Trška občina Rečica v Savinski dolini je od poslala v ponedeljek, 4. jan. sledeče brzjojavko: Naučno ministrstvo, Dunaj. Trška obč. Rečica ob Savinji ogorčeno ugovarja proti samovoljnosti bivšega ministra Marcheta vsvariti nepotrebnega okrajnega šolskega nadzornika nemškim šolam slovenske Štajerske. Naproti temu mora priti na dnevni red: slovenske srednje šole in vsenčilšče. Preziranja dovolj. Vsaka sila do svojega časa! — Pozivamo okr. zastope, okr. in kr. šolske svete ter občine, da posnemajo zavedno trško občino Rečico. —

Društvo za varstvo in preskrbovanje otrok v Ljutomeru je razdelilo na Silvestrovo 40 revnim otrokom iz celega okraja obleko. Vsak otrok je

kopališča. L. 1765. ste se izločile iz naše župnije sedanja slivniška in kalobška.

L. 1795 je pogorel ves trg, samo cerkev, farovž in sodnijska hiša, ki se je bila s pomočjo tržanov in blagovske gosposke sezidala l. 1774, je še ostala. V tem letu je odzvela Blagovna trgu sulice in boben, znamenja lastne sodnije; ta so bila odslej pri oni graščini.

L. 1797. 9. aprila so se prvič pokazale v naših krajih francoske čete, katerih je bilo za časa Napoleona vsako leto pri nas videti. Pri sv. Ahacu je bilo pokopanih l. 1813 trinajst francoskih vojakov, umrlih v Novi vasi in Hrušovcu za kužno boleznijo. Št. Jur je plačal v istem času 670 gld vojskinega davka. L. 1786 se je začela v prvem nadstropju sodnijske hiše šola, katero so predstavili l. 1807. v hišo sedanje posojilnice, odtod v hišo štev. 1, ki je bila last planinskega pl. Brotazija, in l. 1818. v novo poslopje (sedanjo dekliško šolo). Prvi učitelj je bil Miha Jurežič. L. 1817 je pogorel zopet večji del trga. L. 1816. so predstavili pokopališče od cerkve na sedanje mesto. — Železnico so začeli graditi l. 1845 in 27. aprila 1846 je prvič prisopihal vlak

iz Maribora mimo Št. Jurja. V trgu je bila narodna straža, ki se je pa l. 1848. razpustila. V narodnem oziru nam je omeniti pohvalno, da so po l. 1848 blagovniški uradniki prvi uradovali slovenski z ljudstvom.

Kar se je po l. 1848 zgodilo, je marsikdo že sam doživel in se tega še spominja.

Kakor umevno, zgodovina posameznih trgov ne more biti v obče zanimiva, ampak ima vrednost le za dotične ožje rojake, v tem slučaju za Šentjurčane. Navadno se omeji taka zgodovina le na cerkvene dogodke, ki so se smatrali v onih časih jedinele zabeležbe vrednim. V našem slučaju pa zavzemajo tudi zabeležbe trgovinskih razmer važno mesto, kar nam priča, da je bilo trgovinsko življenje že pred stoletji v Sv. Jurju živahno in da slujejo še sedaj opravičeno šentjurski sejmi kot najboljši v celjskem okrožju.

Če sem s to površno sestavo podatkov iz domače zgodovine zbudil zanimanje, sem zadovoljen. O priliki pobrskamo malo po knjigah, da še zvemo kaj o preteklosti drugih naših gradov in vasij.

dobil celo obleko, klóbuk ali robec in par močnih čevljev.

Iz Ribnice na Pohorju. Prijatelj iz Ribnice na Pohorju nam piše, kako je poparila tamošnje Nemce odločnost gospe Alojzije Sevsček, katero so prej priporočali med seboj kot „deutschfreundlich“. Gospa Sevsčekova jim je povedala jasno, da nima z njimi ničesar opraviti in da sploh ne ve, kako jo morejo šteti nemškutarji med svoje. Ta izjava je zbolela celo v Mariboru, kjer je nemški listič že nervozen vsled propadanja nemškutarstva v Dravski dolini, zlasti pa v Ribnici in na Janževskem vrhu. Nam te izjave gospe Sevsček ni bilo treba, saj jo poznamo že dolgo, pristrčno pa nas veseli krepka beseda, s katero je odbila vsiljive agitatorje, ki zlorabljajo njeno ime meni nič tebi nič v imeniku nemških gostiln in trgovin.

Novice iz drugih slov. krajev.

Vela Nigrinova †. Po težki, mučni bolezni je 31. grudnia v Belem gradu zatisnila oči ena prvih in največjih jugoslovanskih tragedinj — Vela Nigrinova.

„Novi Slov. Štajerc“ se bode po Novem letu izpremenil v tednik in se bo imenoval „Sloga“. List poroča v uvodniku svoje zadnje letošnje številke, da si je pridobil zlasti med štaj. klerikalci mnogo somišljenikov in podpor-nikov.

Neznosna draginja. Na ljubljanskem trgu je stalo o božičnih praznikih eno jajce po 18—20 vin.

Proti imenovanju nemškega šolskega nadzornika na Kranjskem je protestiral obč. svet ljubljanski v svoji seji dne 30. dec. Proti temu imenovanju je protestiral tudi kranjski dež. odbor.

Člupkarska šola se ustanovi po sklepu obč. odbora v Trati na Gorenjskem.

Nemci se širijo v Slavoniji zadnji čas tako naglo, da bodo kmalu pomenili resno nevarnost. Nedavno tega je bilo izvoljenih v Nov. Slankamnu, nekdanje čisto hrv. kraju 6 Nemcev pri obč. volitvah. Pa tudi drugače se Nemci gospodarski in organizatorično razvijajo.

Lep vzgled narodne požrtvovalnosti. — V restavraciji „u Fleku“ v Pragi se je nabralo za razne češke narodne namene K 10.465'40. — Češki Matici šolski je izročila ga. Marija Beneš za damski odbor v Pragi novoletno darilo 30 tisoč kron. Slovenke, posnemajte češke sestre!

Narodna delavska organizacija v Ljubljani se je ustanovila 3. t. m. ob 2. uri popoldne ob lepi udeležbi nad 300 ljudi. Prisotni so bili deželni poslanci dr. Oražen, dr. Triller in Turk, dalje zastopniki tržaške narodne delavske organizacije in njenih podružnic v Boljuncu in Dolini; pozdrav centrale iz Trsta je prinesel njen tajnik Engelmann. Predsednikom je bil izvoljen g. Adolf Ribnikar, odborniki so pa zastopniki različnih delavskih strok. Ustanovi se takoj pravno varstvo. Sklenile so se resolucije, v katerih se izreka simpatije tržaškemu slovenskemu delavstvu v boju z „Dalmacijco“ (glej članek), dalje se zahteva, da se nastavi pri bodočih državnih železniških delavnicah v Šiški same Slovence.

Družbi sv. Cirila in Metoda se je v zadnji vodstveni seji pečala s šolstvom v mariborskem okraju. Vrše se pogajanja s tovarno kavinih surogatov J. Jelačin radi obnove založniške pogodbe.

Nadomestne volitve v isterski deželni zbor. Ker se je prof. Mandić odrekel mandatu v km. obč. Voloska-Podgrad, se vrši 7. jan. nadomestna volitev. „Politično društvo za Hrvate in Slovence“ v Istri kandidira odvetnika v Voloskem dr. J. Poščića.

Dopolnilne volitve v goriško trgovsko-obrtno zbornico se vrše 12. in 13. januarja. 12. se voli 4 zastopnike trgovcev, 13. pa 8 zastopnikov obrtnikov in industrijalcev. Razvila se bo ljuta borba med Slovenci in Italijani. Vlada podpira z vsemi silami Italijane.

Prispevek slov. trgovski šoli v Ljubljani. Naučno ministrstvo je dovolilo pripravlj. razredu za slov. trgovsko šolo v Ljubljani in zadržani šoli 2.500 kron za opravo in 1.500 K kot podporo za leto 1908.

Za avstrijske vojake v Bosni se je nabralo okrog 170 tisoč kron denarja v gotovini, kot božično darilo; poleg tega pa še mnogo obleke, živeža itd.

Potres so občutili 30. decembra v Ratečah na Gorenjskem. Potresni sunek je bil le lahek.

Gospodarski paberki.

Tečaj za kmetijsko knjigovodstvo
v Ljutomeru.

Trgovec in tudi obrtnik sta postavno prisiljena voditi knjigovodstvo. Smatram, da je za kmeta še bolj važno, da računi in vpisuje spremembe v gospodarstvu, ker ravno kmeta sili oblast dvakrat plačati. Prvič posestni davek in drugič osebno dohodninski davek. Posebno drugega plača kmet nevoljno, ker ako ne vodi pravilnega knjigovodstva, sam ne ve, kako stoji, ali ima res toliko čistega dohodka, kakor mu je davčni uradnik vpisal. Ker ne vodi pravilno svojih računov, se tudi ne zmore davčni oblasti postaviti v obrambo. Posebno važno bo voditi kmetu knjigovodstvo, ako se odpravi enkrat posestni davek in se bo obdačil vsak z osebnodohodninskim davkom.

V lastnem interesu naj tudi manjši posestnik, kateri ni obdačen z osebno dohodninskim davkom, vodi pravilno knjigovodstvo, da ima: 1. pregled celega svojega premoženja. Prišel bo na marsikaj, kar bo potrebno popraviti in skrbel bo, da se vse pravilno in ob pravem času porabi. 2. Izkaže mu čisti dohodek gospodarstva, mu daje podatke, katera panoga kmetijstva donaja večje dohodke, da se v naprej dotične bolje poprime. 3. Podpira posestnika duševno.

Strokovni učitelj gospod. Jožef Peter sestavil je jako primerno in lahko razumljivo knjigovodstvo za kmetijska posestva.

Iz lastnega nagiba za dobro stvar in ker se mi je oglasilo že več takih, ki se za stvar zanimajo, sem se odločil upeljati po omenjeni sestavi gosp. Petra prvi kmetijski knjigovodski tečaj na Spodnjem Štajerskem v Ljutomeru.

Prvi sestanek in takole začetek tega pouka bo 10. prosinca t. l. popoldan od druge ure v Fran-Jožefovi šoli. Strokovno predavanje in praktične vaje razdelim na četrty zaporedne nedeljske popoldneve, ali tudi po dogovoru ob prvem sestanku na delavnike. Ker je potrebno pripraviti tiskovine, blagovolijo se mi udeleženci nemudoma naznani. Pričakujem posebno kmetske sinove, kateri še sicer danes niso posestniki, a jim bo znanje kmet. knjigovodstva dobro služilo. Zato me bode veselilo ako me dragi sovrstniki in tovariši s svojim obiskom obilno počastijo. Narodne pozdrave vsem!

Franjo Stajnko
ekonom v Ljutomeru 46.

Lesna vrednost sadnega drevja.

Kadar z rodovitostjo tega ali onega sadnega drevesa nismo več zadovoljni, prej ko je ono trlo ali votlo postalo, daje nam njegov les še prav lepo vrednost. Najdragocenejši les daje gozdni oreh, iz katerega se izdeluje fino pohištvo itd. Neredkokrat se plača za 50-letni gozdni oreh do 150 K. Les jablane je priznano pripraven za strgarska dela. Zaradi svoje trpežnosti je od strani mehanikov zelo cenjen. Z veliko koristjo se uporablja za zobovje n. pr. pri mlinških kolesih, ker je glede trdnosti in trajnosti izboren. Tudi za izdelovanje sadnih stiskalnic, kjer se rabi samo le zelo trd les, izkoristi se v sili jablanovo les. Tudi les hrške se rabi za raznovrstne namene. Z veliko koristjo uporablja se za risarska orodja (ravnila, trikotnike itd.); njegova prednost je, da se ne sveži in krivi, kakor drugi les, če je zraku izpostavljen. Les hrške služi več kot nadomestek ali posnetek dragocenega ravnega lesa. Les od starejših črešenj se rabi v mizarstvu, kakor v nadomestilo za redki a dragoceni mahagonijev les. On se da lahko politirati ter dobi zelo lepo barvo. Les kutine je izredno trd in ga zaradi tega zelo cenijo v finem mizarstvu; rabi se tudi za izdelovanje finega kolesja. Les sliv in češpelj rabi se v glavnem za izdelovanje tehničnega orodja. Rabi se tudi v sodarstvu za kake škafe, male sodčke itd. Les breskve se zaradi svoje lepe barve in svoje lepe žarne svitlosti zelo ceni v mizarstvu.

Zima je pripraven čas, da se drevje, ki ni več rodovito, ali s kojim sicer nismo zadovoljni, iztrebi. Premisliti je tudi, da če se tako drevje pusti še nekaj let stati, ko nam ne daje več nikakih posebnih koristi, izgubi v tem času znatno na svoji lesni vrednosti. Zato kaže torej tako drevje pravočasno odstraniti in les uporabiti kakor najbolj mogoče. Žalibog da gre vsled nevednosti veliko sadnega lesa dostikrat v peč, med tem, ko bi se lahko, ko bi se poznalo njegovo vrednost, jako dobro uporabil.

Ravnanje s hlevskim gnojem.

Sprava gnoja in ravnanje z istim se nahaja pri mnogoterih kmetovalcih v naravnost neodpušnem položaju, vsled česar se velike množine rastlinskih redilnih snovi izgube.

Z ozirom na razkroj skalnice, amonijakalično nbežljivost in izgubo na organskih snoveh je zračni dostop gnoju koliko najbolj mogoče zabranjavati. Če pustimo gnoju zračni dostop, izhlapi veliko dušika, nasprotno pa, če gnoj trdno stlačimo, se izdatno obvarujemo pred dušičnato izgubo. Brez trdnega stlačenja je racijonelno ravnanje z gnojem nemogoče. Ko se spravi gnoj iz hleva, se mora takoj po gnojišču enakomerno razdeliti in potem trdno stlačiti; to delo se opravlja najlažje in obenem najboljše z živino.

Razkroj gnoja se s primerno vlažnostjo močno pospešuje. Zrak izsušuje gnoj in pospešuje njegov razkroj v veliki meri. Pomanjkanje vlažnosti se hitro opazi v večji ali manjši plesnivosti gnoja. Gniloba hitro nastane; prejšnja vlažnost gnoja ni zadostovala, da bi vzela vse v vodi razkrojne snovi na-se in te postanejo vsled svoje hlapnosti za gnoj izgubljene. Hlevski gnoj se zaradi te okolnosti ne sme nikdar pustiti izsuševati; priporoča se obsaditi gnojišče z senčnatim drevjem, katero služi obenem tudi v okras dvorišča.

Toplota dobro stlačenega gnoja je med 25—35° C.

Po drugi strani pa ne sme biti gnoj tudi prevlažen; posebno v času stalnega deževja ga ni puščati v vodi ležati, kajti preobilna vlažnost povzroči izpiranje in odtekanje redilnih snovi. K odstranitvi tega velikega nedostatka služi gnojnična jama, ki preobilne tekoče snovi začasno odzame.

Iz tega moremo sklepati, da obstoji dobro ravnanje z gnojem v tem,

da zabranimo razkrojitev gnoja. Nasprotno se pa mora gnoj še na gnojišču do gotove meje razkrojiti. Gnoj mora postati, predno se rabi, vležan; tak vležan gnoj je vedno boljši kot sveži. Doseči pravo mero vležnosti gnoja je važna naloga ravnanja z gnojem. Če je gnoj previsoko naložen, nastane v taki trdno natlačeni masi ena močna toplota, ki ovira razkroj. posebno če še ni zadostne vlažnosti.

Ravnajmo z gnojem po sledečih točkah: 1.) Hlevski gnoj se mora na gnojišču enakomerno razdeliti ali raztrositi. 2.) Gnoj se mora potem takoj trdno stlačiti. 3.) Vpliv direktne sončne toplote je po mogočnosti omejiti. 4.) Gnoj mora biti primerno vlažen. 5.) Gnoj se ne sme previsoko naložiti.

Če ravnamo z gnojem na ta način, pripravimo si doma dragoceno, izborno gnojilo, ki nam našo zemljo zboljšuje v fizičnem in kemičnem pogledu.

Ravnanje z gnojem še izboljšamo s tem, če gnoj na gnojišču tu pa tam potrosimo s humozno zemljo ali šoto itd. Take v gnoju nahajajoče se plasti absorbirajo ali vzamejo na-se hlapni amonijak in si obenem tudi množino gnoja povečamo. L. S.

Žetva v Avstriji l. 1908. Novejše poizvedbe so dognale, da je boljša nego se je prvotno mislilo. Od 10.624 mil., ha je bilo nasejanih: 1.198.698 ha s pšenico (pridelalo se je 16.919.861 met. stotov.), 2.084.148 ha z žitom (pridelalo se je 28.829.968 met. stotov.), 1.118.810 ha z ječmenom (pridelanih 15.164.607 met. st.), 1.823.292 ha s ovsem (pridelanih 20.954.200 met. st.), 342.997 ha s koruzo (pridelanih 3.866.213 met. st.). V desetletju 1898 do 1907 se je na 1. ha pridelalo povprečno: pšenice 12.3 met. st. (l. 1908: 14.1), žita 11.4 met. st. (l. 1908: 13.8), ječmena 12.9 met. st. (l. 1908: 13.6), ovsa 10.3 met. st. (l. 1908: 11.5), koruza 11.9 met. st. (l. 1908: 11.3). Torej je lanska žetev bila pri vseh 4 glavnih žitnih vrstah ugodnejša nego povprečni pridelek v minulem desetletju.

Dopisi.

Iz Vuzenice. Dne 27. dec. p. l. smo obhajali pri nas obletnico, odkar se je ustanovila podružnica sv. Cirila in Metoda. Vršil se je občni zbor podružnice s primernim nagovorom in veselico, pri kateri so uprizorili naši ter vuhreški diletantje za naše obmejne razmere kakor nalašč ustvarjeni gledališki predstavi. Lahko smo trdimo, da toliko zavednega kmečkega ljudstva še ni bilo pri nobeni prireditvi v našem okraju, dasiravno se vrši vsako leto več veselice ter se tako na jako umesten način goji narodna zavest obmejnega prebivalstva. — Dždeva se nam pa, da našim nemškutarjem vspeš le ni bil po volji, najbrž jim je bil prekratek. Hoteli so torej po svojih skromnih močeh povzdigniti uspeh večera. Pridjali so še eno gledališko igro, komedijo v večih dejanjih, ki se je vršila na splošno veselje gledalcev, na veliko žalost pa uprizoriteljev. Na večer se je priključilo par najetih fantalinov — dneva se naša fakinaža sploh boji — ter začelo po pristni tevtonski navadi in kulturi razgrajati in hajlati po dvorani, kjer se je ravno najbolj živahno vršil zabavni del večera. Par krepkih pesti je te fantiče kmalu postavilo na zrak ter jim dokazalo, da nismo kje v Ptuj ali v Mariboru, ampak v slovenski občini, kjer se ne damo motiti od nikogar, najmanj pa od najetih poturic, od otročičev, katerim bi se bre-

zovka najbolj prilegla in bi morda še marsikaterega spravila na pravo pot preresnega življenja. Ko je bila armada na tako sramoten način odbita, primarširali so na lice mesta generali sami. No, pa tudi tem se ni prav nič boljše godilo. Kako smo se smejali, ko smo videli znanega „revolverhelda“ s svojo ljubico, v njuni družbi pa tudi slabšo polovico, sicer po zakonskih obredih določenega moža, sedaj pa le kot elefanta. Tudi železniških uradnikov ni manjkalo. Vemo sicer, da juž. železnica kaj rada nastavlja pri nas nemške uradnike, najzagrizenejše nemškonacionalne agitatorje, a da dobivajo ti za nemško narodno delo dopust, tega dosedaj res nismo vedeli. Ako je dotični uradnik res bolan, spada v posteljo, ne pa na cesto in v krčmo, kjer opravlja le svoje nemškonacionalno delo. Posetil nas je pa tudi odbornik podružnice „Šulferajna“ (nekateri trde celo, da je načelnik), ki je hotel biti ta večer — „internacional“. Toda tudi „internacionalnemu“ odborniku podružnice „Šulferajna“ sreča ni bila mila, nastopiti je moral trnjevo pot „nazaj“! Muzerl, kako so se ti ljudje muzali in smejali. Še dalj časa so pa popivali v spodnjih gostilniških prostorih. Vsekakor lepo od vas, da podpirate slovenskega gostilničarja, vendar kot dobri ljudje svetujemo vam, nnsite raje svoje germanske vinarje v nemško krčmo, saj vidite, kako se vašim somišljenikom na vseh koncih in krajih slabo godi. — V Vuzenici se je ugnezdila zadnji čas neka nemčurska klika, ki hoče s pomočjo revolverjev in drugih umazanih afer obračati nase pozornost. Svetujemo prav nujno občinskemu odboru, da postavi, če že ne norišnico, vsaj občinsko „kajho“, kamor bo treba večkrat vtakniti kako poturico, da si ohladi nekoliko svojo germansko kri. Posestniku restavracije pa povemo na rdo, da se ne pustimo več dražiti od njegovega najemnika, ker bo imelo to za njega le prav slabe posledice. Vuzeniške nemčurske pakaže se sramujejo Nemci sami, ker uvidevajo, koliko jim škoduje na ugledu, pa tudi v gospodarskem oziru.

Zaplenjeno!

Razne novosti.

36 tisoč kron za „Südmarko“ je zapustila umrla soproga majorja Pfeifferja v Ljubljani, hči Prešernovega prijatelja in izdajatelja „Čebelice“ Kastelica.

Vojno sodišče v Jekaterinoslavu na Ruskem je izreklo 1. januarja obsodbo v pravdi proti upornikom, ki so leta 1905. zasedli Katarinino železnico. 32 oseb je obsojenih na smrt, 12 na dosmrtno prisilno delo, 48 na prisilno delo in 39 je bilo oproščenih.

Potres v Alžiru.

Alžir, 2. jan. Včeraj zvečer se je občutilo tu več 3 min. trajajočih potres. sunkov. Telefonične linije so poškodovane.

London, 2. jan. Angleška in Rusija bodejo odobrili predloge, katere bo stavila na mednarodni konferenci Avstrija glede Bosne in Hercegovine, v kolikor njih vsebina zanima.

Potres v južni Italiji.

Potres v južni Italiji. Južno Italijo je zadela velikanska nesreča. V pondeljek je strašan potres uničil veliko mesto Mesino skoro popolnoma. Dozdaj so izkopali 9000 mrtvih in okoli 7000 ranjenih. Mrtve pokaplejo v jamah napolnjenih z ogašenim apnom, ranjene pa spravljajo na bojne ladje. Ljudje, ki so ostali pri življenju čakajo že dva dni zastoj pomoči; kajti do sedaj še niso dospeli niti zdravniki niti zdravnici. Tisoči trapel plavajo na razburkanem valovju, katerih še niso mogli oteti. 230 bolnikov mestne bolnišnice se jih je rešilo komaj 20. Pod razvalinami jetnišnice je pokopanih 200 jetnikov in 8 paznikov. Med mrtvimi so tudi francoski konzul de Pommeyrac, župan mesta Reggio in prejšnji poslanec Tripeppi in poslanec mesta Bagnare Valentio. Za oba mesinska poslanca Arigo in Orioles se še zmiraj ne ve kje sta. pri odhodu vsakega vlaka se odigravajo burni prizori, ker vsak bi rad vstopil na vlak ter se odpeljal od tega nesrečnega kraja. — Tudi Reggio v Kalabriji je potres popolnoma porušil.

Mesina, 2. jan. Duh po mrličih se razširja po celem mestu in je neznošen. Mrliče pokopavajo z največjo naglico celo po noči pri acetilenski luči.

Mesina, 2. jan. Pod razvalinami je še zelo veliko mrličev in ranjencev. Oni, ki izvršujejo rešilna dela, hite tje, kjer slišijo klica. Proti roparjem in tatovom so razglašene najstrožje odredbe.

Napoli, 2. jan. Sem je prepelanih doslej 5.000 ranjencev. Oddali se bodo v razne bolnišnice po deželi.

Reggio, 2. jan. Slika razvalin, revščine in nesreče v Reggiju je nepopisna. Inženjerja Pterinija so našli mrtvega z otrokom na roki. Svojo ženo s 4 otroci je rešil.

Katanija, 2. jan. Ljudje ne mislijo več, da bi zopet sezidali Mesino. Kar je še prebivalcev ostalo, se nameravajo naseliti v Kataniji in tam ustanoviti predmestje z imenom Mesina. V Kataniji in v Palermu je okoli 15.000 beguncev dobilo streho.

Napoli, 2. jan. Število rešilnega moštva znaša nad 7000, število dose-daj v Mesini in v Reggio pokopanih se pa ceni na 60.000.

Rim, 2. jan. Parlament bo najbrž v naslednjih dneh sklican, da dovoli zakonske določbe za nesrečne kraje v Kalabriji in Siciliji. Vlada namerava zahtevati kredit 30 milijonov lir.

Ranjeni v papeževi bolnišnici.

Rim, 4. jan. Popoldan so mnogi, ki so bili ranjeni pri potresu, dospeli semkaj, in so jih prepeljali v bolnišnico sv. Marte v Vatikanu. Podprefekt Polisa in mgs Misciatelli so osebno opravljali službo in pomagali ranjenecem. Kmalu nato je kardinalni tajnik Merry de Val obiskal ponesrečenca. Med njegovim obiskom je prišel župan rimski Natan, ki je prav ljubeznivo govoril skardinalnim tajnikom. Stroške za vzdrževanje beguncev in ranjencev vtrpi papež.

Mrtvi vojaki in uradniki.

Napoli, 4. jan. Tukaj se je izdala statistika vojakov in uradnikov, kateri so našli pri potresu v Mesini smrt. Mrtvi so vsi aktivni vojaki 83. pešpolka razun enega, nadalje vsi aktivni vojaki 1., 2., 3., 4., 9., 10. in 11. stotnije 22. pešpolka. Mrtvi so vsi aktivni vojaki 89. pešpolka razun 5 podčastnikov, vsi karabinieri, vsi colninski stražniki, nadalje vsi bančni uradniki, vsi seminaristi, državni uradniki in občinski svetniki. Nadškof D' Arigo opravlja v jedinem prostoru, kateri je

ostal v njegovi palači nepoškodovan, svoje duhovne dolžnosti, sredi razvalin in v strašnem smradu po mrličih.

Razne novice.

Rim, 4. jan. Nasvet, da bi se ostanki mesinskega mesta s topovi razrušili, je bil v posvetovanju generalov odklonjen.

Mesina, 4. jan. Vsled velikanskega strahu pri potresu in iz obupa se je mnogo ljudi umorilo, mnogim se je omračil duh. Vse blaznice v Siciliji so prenapolnjene. Tudi mnogi begunci v Napolju in drugih italijanskih mestih so si iz obupa končali življenje.

Reggio di Calabria, 4. januarja. Utrdba „A mare“, vse pristanske naprave, ribiški čolni in velika ribiška lopa so izginili. Kjer je bila prej suha zemlja, tam se prostira sedaj morje s še vedno razburkano gladino. Na več krajih pomorskih cest so nastali otoki, ki ovirajo plovitbo.

Potresni sunki se ponavljajo.

Katania, 4. jan. V Mesini se ponavljajo potresni sunki, ki povzročajo mnogo straha. V Kataniji so od 1000 ranjencev 600 spravili v bolnišnico. Sedem ranjenih je umrlo, trije so zblazneli. Število beguncev v Kataniji je veliko. Poslanec Faranda, ki je prišel v Mesino, izjavlja, da Mesina more in bode zopet vstala. Dalje naznanja brzoglavno ministerskemu predsedniku, da je podpredsednik državnega sveta, posl. Fulci sklical sejo generalnih svetnikov za dne 6. januarja. Generalni svetniki hočejo zopet oživiti deželno upravo, ki ima svoj sedež v Mesini.

Darovi.

Trst, 4. jan. Tukajšnja filijalka kreditnega zavoda je podarila za nesrečnike 10.000 K.

Trst, 4. jan. Tržaški mestni svet je v svoji seji sklenil, da se ministerskemu predsedniku italijanskemu brzoglavno nakaže 30.000 K.

Obsedno stanje v Mesini in Reggio di Calabria.

Rim, 4. jan. „Messagero“ poroča, da so v Mesini 200 roparjev zaprli. Sodilo jih bo vojaško sodišče. Razglašeno je nad obema mestoma obsedno stanje.

Zveza narodnih društev.

Politično društvo „Pozor“ v Ptuj si je na občnem zboru dne 30. dec. 1908. izvolilo sledeči odbor: Dragotin Zupančič, predsednik, dr. Franc Jur-

tela, predsednikov namestnik, Josip Zelenik, Ferdo Skuhala, Mihael Brenčič sen., o. Lenart Vaupotič in Ivan Kocmut odbornik. Franc Mahorič, Ferdinand Pšunder, Aleksander Rihterč, namestniki odbornikov.

Mariborskega Sokola redni občni zbor se vrši v soboto dne 9. prosinca 1909. ob 8. uri zvečer v sokolski sobi Narodnega doma v Mariboru s sledečim sporedom: 1. Pozdrav staroste. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo načelnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Volitev a) staroste, b) podstaroste, c) načelnika; d) odbornikov in njih namestnikov, e) preglednikov računov, f) odposlancev na občni zbor „Slovenske Sokolske Zveze“. 6. Slučajnosti. — Na zdar!

Književnost.

Oton Zupančič: Samogovori. Založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani. Cena nevezani K 3.—, v platno vezani K 4.—, s pošto 10 vin. več. Lepo zbirko pesmi toplo priporočamo!

„Dva Pavla“. Burka s petjem v dveh dejanjih. Cena 80 vin. — Spisal Zvonimir Maslé. Tiskal Drag. Hribar v Ljubljani. — Ta burka zasluži, da se jo uprizori na odrih in tudi knjižnice naj bi segle po nji, ker jo vsakdo z veseljem čita. V kratkem se uprizori v Trstu in v Podgori pri Gorici. — Knjižice se dobe pri gosp. Zvonimiru Maslé v Postojni.

Pri „Mariborskem Sokolu“ je dobiti še vedno knjižico: „Kratka zgodovina slovenskega naroda“ od Pavla Poljanca. Zavedni Slovenci, sezite pridno po tej izvrstni knjigi, ki vas tako poljudno poučuje o domači narodni zgodovini. Cena knjige znaša samo 1 K.

† Zahvala.

Ob prebitki izgubi nepozabljene moža, oziroma očeta in starega očeta, tasta, brata in strica gospoda

Valentina Čas,

veleposestnika in lesnega trgovca, izrekamo tem potom za tolažilno sočutje vsem sorodnikom in o. duhovščini, prijateljem in znancem, slav. občinstvu in pevcem zahvalo. Zahvaljujemo se srčno stoterim udeležnikom slovesnega pogreba, od blizu in daleč in darovalcem vencev. Posebej še izrekamo zahvalo za nagroben govor č. g. nadžupniku Lenartu. Za vse izraze sočutja najpristrénejša zahvala.

Žalujoča rodbina Čas.

Douže, dne 16. dec. 1908.

Preklic.

Jaz Terezija Golec, posestnica v Trnovljah, prekličem in obžalujem obdolžitve, po katerih je Jože Ahtik, posestnik v Trnovljah, kriv smrti svojega očeta.

Odpoved pooblastila.

Zakonca Leopold in Marija Črnko, posestnika v Digošah pri Mariboru, imata skupnost svojega premoženja. Marija Črnko pa je svojemu možu Leopoldu sodno odpovedala zakonito pooblastilo, upravljati njeno premoženje.

Vsled tega Leopold Črnko nima več pravice brez izrecnega privoljenja svoje žene iz tega skupnega premoženja karkoli prodati, zamenjati ali na drugi način odsvojiti in tudi ne to premoženje obremeniti. Kdor bi vkljub temu sklepal z njim pogodbe, je v nevarnosti, da bode se pogodba od Marije Črnke kot neveljavna razdrila. Da bode se vsakdo vedel po tem ravnati, se to javno razglašja.

50 rudarjev

se sprejme takoj v velikem rudniku za svitli premog pri Gradcu. Dober zaslužek, rudniška stanovanja.

Vpraša se pri: inž. Mat. Železny v Celju (poštni predal 46). 235 10-7

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Največja in najcenejša izber zaročnih in različnih drugih zlatih, double itd. uhonov, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

6 52-1

Pozor! Predno si kupite uro, ogledajte si moje velkanske zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoj in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

Ženitev

ali možitev ne sme zmotiti nobene slovenske neveste in nobena ženina, da bi šla kam drugam bala kupovat, kakor v narodno trgovsko hišo na debele in drobno **R. Stermecki, Celje**, kjer je velilkanska zaloga finega volnenega blaga za nevestine obleke, sukna in kamgarna za moške obleke, svilnenih robcev, belega platna za perilo in rjuhe in različnega dragogammanufakturnega blaga.

Velilkanska zaloga.

Čudovito nizke cene.

2 52-1

Ali ste že dobili **fonograf?**

Da upeljemo povsod svoj izvrstni krepkovi, iz stala trdo vlti valjec, sam sklenili, porazdati 2500 fonograf. Zahvalite se nam, če vam pošljemo obema 10 vin. (v znamkah), in dobiti lahko krasen koncertni fonograf gratis in oarino prosto. I. uvoznina govornih strojev „Lowin“, Dunaj VI. 352 Mollardgasse 26-47.

C. kr. poštne hranilnice
račun 54.366; telefon št. 48.
Pisarna se nahaja v Celju,
Rotovške ul. št. 12, I. nadstr.

„LASTNI DOM“
registr. kreditna in stavbena zagruza z omejeno zavezo
≡ V GABERJU PRI CELJU. ≡

Uradni dan je vsako sredo
in soboto od 8. do 12. ure
dopoldne. Pojasnila se dobe
vsak dan pri udih načelstva
in pri zadružnem tajniku
J. Bovha v Celju.

Ta zadruga izvršuje poleg stavbenin tudi druga kreditna opravila, kakor vsaka **hranilnica** in **posojilnica**. Sprejema hranilne vloge od vsakogar, naj je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na vložne knjižice, daje posojila, prevzema terjatve, pomaga kupovati hiše, zemljišča itd. — **Hranilne vloge obrestuje**

po 5%

od dneva vložitve do dneva vzdiga ter plačuje rentni davek za vlagatelja sama.

Pri zadruzi „Lastni dom“ se dobe hišni nabiralniki. Kdor želi tak hišni nabiralnik, vložiti mora temeljno hranilno vlogo vsaj 5 K, na kar se mu izroči hišni nabiralnik brezplačno za uporabo.

Zadruga „Lastni dom“ ima v Gaberju tik Celja na razpolago 28 lepih stavbenih prostorov, ki merijo skupaj 2 ha 22 a 4 m²; na teh stavi biše zadružnikom, ki se za to oglasijo in vplačajo v gotovini vsaj 10% vrednosti zemljišča in projektirane stavbe.

185 17-17